

Отак і пишу (скорочено)

Остап Вишня

Часто письменників питають, як вони пишуть. Герой-оповідач на це часто відповідає жартома: "А так пишу: беру папір, беру олівця, сідаю собі та й пишу собі..." Навряд чи можна, на його думку, навчити когось писати художні твори, а от навчитися можна.

Працювати в газетах почав пізно, коли було вже йому тридцять з гаком літ. Тепер у молоді й семилітки, й десятилітки, й технікуми, й університети та академії — не знаєш, за що й ухопитися. Раніше було "легше" — закінчив дві, три, а найбільше чотири зими освіти — й хапайся за батіжок.

Вчилися тоді лише російською мовою, українських шкіл за царських часів не було зовсім. Героеві-оповідачу довелося фельдшерувати з одним дуже освіченим лікарем, який і допоміг йому у вивченні української мови, й до літератури заохотив. Він же порадив і до газети написати, але той його перший допис викинули в кошик.

Пішов у Харкові до газети "Вісті ВУЦВК", запитав роботи "будь якої", мотивуючи тим, що знав добре українську мову (а таких знавців у той час було обмаль!). Почав працювати перекладачем. "Вдачі... змалку був не сказати, щоб дуже сумної, а зовсім навпаки: по молодості сміялося весело й розложисто". Якось перекладав закордонну телеграму, що здалася смішною. Взяв та й написав до неї фейлетони (не любив цього слова, тому вигадав своє, "усмішка"), віддав заввідділом. Та прочитала й розреготалася, а потім редактор звелів надрукувати в газеті.

Так і працював то за редактора, то за секретаря, то за коректора. Якось написав усмішку "для внутрішнього вжитку" про справи редакційні. "Сміху було, хоч лопатами вигортай!" Усі почали вмовляти писати. Тож і почав писати. "Іноді виходило, іноді не виходило... Згодом почало частіше "виходити", ніж "не виходити". Почалося частіше братися за Гоголя, за Щедрина і за Чехова... Читав, думав: "Чому смішно? Звідки сміх?" Дістав словники, збірники приказок... і т. д. і т. ін. І прислухався. Прислухався і в трамваях, і на базарах, і по ярмарках, і по поїздах — чому сміються, чого так весело?.. І записував.

Тепер, коли є інститут літератури, факультет журналістики, молоді легше буде починати. А тоді доводилося до всього доходити напوماцки.

Різні письменники пишуть по-різному — одні одразу, інші багато разів переписують, доопрацьовують — хто як, кожен має свою манеру й більший до чогось талант — чи до повістей та романів, чи до віршів, чи до сатири й гумору.

Наприклад, свою знамениту "Зенітку" Остап Вишня цілком вигадав. Йому "хотілося в ті далекі, грізні часи написати щось дуже веселе, ... щоб люди і на фронті, і в тилу таки по-справжньому засміялись... Одночасно щоб... гумореска відігравала й певну, сказати би, мобілізаційну, підбадьорюючу роль".

Героями "Зенітки" він зробив двох дідів — діда Свирида та його кума, адже "з

ворогом воював увесь наш народ, що мав силу держати в руках як не гвинтівку, то бодай вила".

"Приклад війни діда Свирида з його бабою Лукеркою" навів тому, що це смішно. Довго радився з товаришами, боячись когось образити, перевіряв, чи смішно, читаючи твір своїй рідні.

Інколи якийсь газетний факт із життя може підштовхнути до написання фейлетона, наприклад, вісімнадцять сторожів-родичів у одному з колгоспів, закритий на величезний замок сільський клуб і т. ін.

"Але, розуміється, найкраще бачити життя на власні очі, вивчати його, бути серед народу, отож найкориснішими завжди бувають поїздки в колгоспи, на фабрики, заводи, шахти і т. д. і т. ін. Сатирикам та гумористам це ще потрібніше, ніж комусь іншому. Письменникова зброя — мова, слово. Веселу гумореску, фейлетона, гостру (сатиру не можна написати спокійною, холодною, хай навіть і найлітературнішою мовою. У сатирика та гумориста мова має бути жива, гостра, дотепна, наближена до мови, якою розмовляє народ. Отож п доводиться прислухатися, записувати, знайомитися з фольклорними матеріалами і т. д. і т. ін."

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

В усмішці "Отак і пишу" Остап Вишня з притаманним йому гумором та самоіронією ділиться секретами своєї майстерності: він старанно вивчав сатирично-гумористичні твори класиків, спостерігав за життям, записував цікаві вислови, народні прислів'я та анекдоти. Найголовнішим для себе письменник вважав підтримати (трудовий народ, підбадьорити його, вказати на хиби й недоліки, але при цьому — з любов'ю та повагою до людини.